

WestWind Solar Pärepuulampi Oy

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen yksittäistapauksissa (YVAL 252/2017), West-Wind Solar Pärepuulampi Oyn aurinkovoimahanke, Karstula

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA

HANKE	WestWind Solar Pärepuulampi Oy, aurinkovoimahanke, Karstula
HANKEVASTAAVA	WestWind Oy, yhteyshenkilönä Matti Uuttu
ASIAN VIREILLETULO	WestWind Solar Pärepuulampi Oy on pyytänyt 12.11.2024 Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (Keski-Suomen ELY-keskus) päätöstä siitä, edellyttääkö Pärepuulammin aurinkovoimapuisto Karstulassa YVA-lain (252/2017) mukaista menettelyä. YVA-harkintapyynnön liitteenä on toimitettu seuraavat asiakirjat: - Liite 1 Valtakirja, Purola - Liite 2 Naapurikiinteistöt ja niiden omistajat - Liite 3 Alustava asemapiirros (WestWind, ei mittakaavassa) - Liite 4 Julkisivukuvat (Solarigo) - Liite 5 Luontoympäristöselvitys SALASSA PIDETTÄVÄ (Sitowise) - Liite 6 Natura-tarveharkinta (WSP) - Liite 7 Natura-arvio LUOTTAMUKSELLINEN (Sitowise) - Liite 8 Sähkönsiirto (WestWind) - Liite 9 Vesien kulkeutumisreitti (Maveplan) - Liite 10 Turvetuotantoalueen kartta (Maveplan) - Liite 11 ELY-keskuksen lausunto Natura-arvion tarpeesta SALASSA PIDETTÄVÄ - Liite 12 ELY-keskuksen toiminnan päättymisen tarkastuskertomus 7.10.2024

HANKKEEN TIEDOT

Karstulan kunnan alueelle sijoittuva n. 120 hehtaarin hankealue jakautuu kahteen osaan; 34 hehtaarin (itäinen, alue 1) ja 86 hehtaarin (läntinen, alue 2) osa-alueisiin. Hanke sijoittuu entiselle Pärepuulammin turvetuotantoalueelle. Turpeen tuotanto on loppunut vuonna 2021, ja ympäristöluvan rauettaminen on käynnissä alueen 2 osalta. Hankkeesta on Karstulan kunnassa vireillä hakemus suunnittelutarveratkaisusta.

Aurinkovoimalaitoksen suunniteltu kokonaisteho on n. 108 MWp. Aurinkopaneelit asennetaan kiinteisiin telineisiin ja suunnataan etelään 25–35°:een kulmassa. Paneelikentät jaetaan osa-alueisiin, joiden ympärillä ja välissä kulkevat myös pelastustiesten toimivat huoltotiet. Alueelle rakennetaan paneelikenttien lisäksi inverttereitä, muuntamoita, keskijännitekaapeleita ja huoltorakennuksia. Aurinkopaneelijärjestelmän yhteyteen on suunniteltu

myös akkujärjestelmää, joka on kooltaan 10–15 MW ja pinta-alaltaan 1000–2000 m². Paneelien ja muiden rakenteiden tarkempi sijoittelu rakennusalueella tarkentuu myöhemmin. Aurinkopuisto on määrä aidata noin 2 metriä korkealla aidalla, mutta tämä ei kuitenkaan ole välttämätöntä.

Hankealueen sisältä poistetaan puusto. Maanmuokkaustarve selviää myöhemmissä maaperätutkimuksissa. Tavoitteena on muokata maata mahdollisimman vähän. Aurinkopaneelikentän perustustapana käytetään lähtökohdaisesti ruuvi- tai lyöntipaaluja rakennuspaikan mukaan, jolloin maa-ainesten vaihtamiselle ei olisi tarvetta.

Turvetuotannon aikaisia vesiensuojelu- ja hallintarakenteita on määrä hyödyntää mm. tulvavesien hallinnassa eikä uusia ojituksia ole tarpeen tehdä. Hulevesiä voidaan hallita keskitettyjen laskeutusaltaiden avulla. Tuotantovaiheen aikana voimala-alueella ei käytetä vettä tai tuoteta jätevettä vähäisiä pesuvesiä lukuun ottamatta. Nykyisiä paloaltaita tullaan hyödyntämään toiminnan aikana sammutusveden saamiseksi. Hankevastaava kuitenkin pitää suuronnettomuuden riskiä epätodennäköisenä.

Liittyminen kantaverkkoon on suunniteltu toteutettavan yhteistyössä Vapo Terran Kaijansuon aurinko- ja tuulivoimahankkeen kanssa. Kaijansuon hankkeessa tarkastellaan kahta reittivaihtoehtoa kantaverkkoon liittymiselle. Pärepuulaminsuon osalta sähkönsiirto alueen sisällä ja edelleen Kaijansuon sähköasemalle on suunniteltu toteutettavan maakaapelilla. Sähkönsiirtoreitin pituus aurinkovoima-alueelta on n. 3 kilometriä. Liitettävyyden kantaverkkoon kuvataan tarkemmin viimeistään Pärepuulaminsuon aurinkovoimapuiston rakennuslupaa haettaessa.

Aurinkovoiman tuotantoalueen elinkaariodote on n. 30–40 vuotta, mutta elinkaarta pyritään pidentämään uusimalla paneeleita ja laitteistoja. Maanvuokrasopimukset on laadittu 60 vuodeksi. Mahdollisiin purkutoimenpiteisiin tullaan kuitenkin myös varautumaan. Elinkaarensa lopussa olevat aurinkopaneelit kierrätetään asianmukaisesti.

HANKEALUE

Hankealue koostuu käytöstä poistuneista tai poistuvista turvetuotantoalueista ja näitä ympäröivistä metsäalueista. Hankealue sijoittuu Keski-Suomen maakuntakaavassa osoitetulle biotalouteen tukeutuvalle alueelle. Hankealueen läheisyydessä kulkevat maakuntakaavassa osoitetut ulkoilureitti, moottorikelkkareitti sekä sähkölinja. Lisäksi hankealue sijoittuu Karsulan kunnan yleiskaavoitetulle alueelle.

Osa-alueiden välissä, itäisemmän osa-alueen 1 itä- ja pohjoispuolella kulkee Kaijantie. Hankealueella ei ole rakennuksia, ja lähin asuinrakennus sijaitsee Isomäellä, n. 420 metriä hankealueesta pohjoiseen. Hankealueen itäpuolella sijaitsevien Valkkunan ja Vahankajärven rannoilla on asuinrakennuksia sekä vapaa-ajan rakennuksia, joista lähin sijaitsee n. 680 metrin päässä.

Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) maaperäaineiston (1:200 000) perusteella hankealueella pohjamaalajeina ovat paksu turvekerros sekä

1.4.2025

sekalajitteinen maalaji, jonka päälaajitetta ei ole selvitetty. Alueelta ei ole merkintää pilaantuneista maaperistä eikä happamia sulfaattimaita GTK:n kartta-aineiston perusteella. Hankealue ei myöskään sijaitse luokitetulla pohjavesialueella.

Rakennustöiden aikana olemassa oleviin ojiin saattaa sekoittua kiintoainesta, mutta hetkellisen kuormituksen odotetaan jäävän ojiin ja valuma-alueisiin. Rakentamisen aikana syntyvät jätteet käsitellään rakennusalan parhaiden nykyaikaisten käytäntöjen mukaisesti. Mahdollisista palovahingoista syntyvä jäte käsitellään samoin periaattein. Toiminnan aikana ei arvioida syntyvän jätteitä tai päästöjä maaperään tai vesistöihin. Paneelirivistöjen välistä aluetta voidaan mahdollisuuksien mukaan kasvittaa eroosion vähentämiseksi tuotannon aikana.

Hankealue ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille eikä hankealueelta ole tiedossa muinaisjäänöksiä. Hankealue on voimakkaasti ihmistoiminnan muokkaama. Käytöstä poistettujen turvetuotantoalueiden lisäksi hankealue koostuu talouskäytössä olevista kuivan kankaan metsistä tai hakkuualoista. Osa-alue 1 rajautuu Pärepuulampeen, joka edustaa hankkeen luontoselvityksen mukaan uhanalaisluokitukseltaan vaarantunutta (VU) suolampien luontotyyppiä. Lammesta on havaintoja EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajista, viitasammakosta (*Rana arvalis*). Lisäksi alueen 2 pohjoisosasta on havaittu metsäpeuran (*Rangifer tarandus fennicus*) jälkiä. Metsäpeura kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen II lajeihin.

Hankealue rajautuu länsiosastaan Haukisuo-Härkäsuu-Kukkonevan (FI0900093, SAC/SPA) Natura-alueeseen, minkä lisäksi Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoen Natura-alue (FI0900055, SAC) sijaitsee alueen 1 itä- ja koillispuolella, lähimmillään reilun kahdenkymmenen metrin päässä hankealueen reunasta. Kyseisten Natura-alueiden osalta on laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi hankkeen vaikutuksista.

HANKKEESTA VASTAAVAN ARVIO HANKKEEN MERKITTÄVISTÄ YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA JA ESITYS HAITTOJEN LIEVENTÄMISTOIMISTA

Hankevastaavan mukaan hankkeen todennäköisesti merkittävimmät ympäristövaikutukset syntyvät mahdollisten onnettomuustilanteiden aikana ja niiden jälkeen. Toiminnanaikaiset vaikutukset ympäristöön, luontoon ja ihmisiin arvioidaan vähäisiksi. Yhteisvaikutukset muiden seutukunnan tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden kanssa arvioidaan vähäisiksi. Hankevastaavan näkemyksen mukaan hanke ei edellytä YVA-menettelyä.

Hankkeesta vastaavan näkemyksen mukaan hanke ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Hankkeen rakentamisvaiheessa raskaan liikenteen määrä yksityisteillä lisääntyy, mutta vaikutukset liikennemääriin ja -turvallisuuteen arvioidaan vähäisiksi. Aurinkopuiston rakenteiden kuljetussuunnitelma laaditaan myöhemmin.

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan erityistä haittaa läheiselle asutukselle, mikäli hankealueen reuna-alueilla säilytetään suojapuustoa lieventämään

1.4.2025

vaikutusta maisemaan. Hanke ei estä ympäröivien alueiden mahdollista virkistyskäyttöä. Aurinkovoimalasta ei arvioida aiheutuvan meluhaittaa; sähköjärjestelmistä lähtevä ääni on lähtökohtaisesti paikallista eikä kantaudu kauas. Aurinkovoima-alueella käytetään tarvittaessa valaistusta mm. rakentamisen aikana, mutta valaistuksen tarve on satunnaista eikä siitä arvioida aiheutuvan merkittävää haittaa lähialueen asukkaille.

Hankealue ei sijoitu maisemallisesti tai kulttuuriympäristön kannalta keskeiselle alueelle. Itäpuolella sijaitseva kulttuuriympäristön vetovoima-alue huomioidaan tarvittaessa hankkeen jatkosuunnittelussa. Pärepuulammien aurinkopaneelien ei arvioida näkyvän ympäristöön ympäröivän puuston vuoksi.

Hankkeesta vastaavan mukaan aurinkovoima-alueiden aitaaminen ei katkaisisi ekologisia yhteyksiä. Hanke koostuu kahdesta osa-alueesta, joiden väliin jää tiestöä ja ekologinen käytävä. Alueella 2 paneelikenttien ja Joutenjärven rannan väliin on suunnitelmassa jätetty etäisyyttä n. 150 metriä. Lisäksi eläimillä on hankevastaavan mukaan mahdollisuus hyödyntää kulku yhteytenä ympäröiviä metsäalueita ja Natura-alueita sekä Fingridin voimalinja-alueita. Aitaamisen aiheuttamia vaikutuksia voidaan edelleen lieventää jakamalla alue kolmeen osa-alueeseen. Natura-suojelualueisiin kohdistuvia vaikutuksia tarkastellaan Natura-arvioinnissa.

Hankevastaavan mukaan rakentamisvaiheessa huomioidaan vuodenajat ja muun muassa kevään tulva-aika. Toiminnan aikaiset vesistövaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Aurinkopuiston rakenteiden sijoittelusta ja perustusratkaisussa tullaan huomioimaan alueen maaperän ominaisuudet ja rakennettavuus. Perustustavan valinnalla on lisäksi mahdollista säilyttää kosteikkoalueet mm. sammakkoeläimien elinympäristöjen turvaamiseksi. Rakennettavuuden parantamiseksi voidaan joutua muokkaamaan maaperää (esim. juurakoiden poisto). Lähtökohtaisesti alueen potentiaaliset palokohdet (muuntamot, invertterit, akkuvarasto) sijoitetaan murskepinnalle tai sen yläpuolelle. Tiestön kantavuuden parantamiseksi voidaan joutua asentamaan suojakangasta tai geoverkkoa sekä kivimursketta.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Keski-Suomen ELY-keskus on pyytänyt hankkeesta lausunnot 13.12.2024 seuraavilta tahoilta: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen liitot, Karstulan ja Soinin kunnat, Metsähallitus. Ohessa annetut lausunnot osittain tiivistettyinä. Lisäksi ennen päätöksen tekoa hankkeesta on pyydetty asiantuntijakommentit Keski-Suomen ELY-keskuksen eri asiantuntijoilta.

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa lausunnossaan, että hankealue sijaitsee lähimmillään n. 400 metrin etäisyydellä Soinin kunnan rajasta, ja hankkeen ulkoinen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavaksi Soinin kunnan alueelle rakennettavalle uudelle sähköasemalle. Etelä-Pohjanmaan liitto huomauttaa, ettei Soinin kuntaan kohdistuvia vaikutuksia ole kuitenkaan pääosin

huomioitu hankesuunnitelmassa, ja pyytää huomioimaan hankkeen jatko-suunnittelussa myös ylikunnalliset ja -maakunnalliset vaikutukset. Aurinkovoima-alueen vaikutusalueelle on osoitettu Etelä-Pohjanmaan maakunta-kaava 2050:ssa (kuulutettu voimaan 20.12.2024) seuraavat merkinnät: Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue, Soinin matkailun ja virkistysten kehittämisvyöhyke ja Vihtavuori-Alajärvi voimajohto (400 kV).

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää hankkeen ulkoista sähkönsiirtoa olennaisena osana hankkeen ympäristövaikutusten arviointia. Liitto katsoo, että hankkeen tämänhetkinen suunnitelma toteuttaa pääosin hyvin Etelä-Pohjanmaan maakunta-kaava 2050:n sähkönsiirtoa koskevaa suunnittelumääräystä. Hankesuunnitelmassa olisi kuitenkin tullut esittää tarkempia tietoja myös sähkönsiirtoreitin nykytilanteesta ja hankkeen vaikutuksista siihen. Tämä tulee huomioida hankkeen jatko-suunnittelussa riippumatta siitä, toteutetaanko hankkeessa YVA-menettelyä tai ei. Etelä-Pohjanmaan maakunta-kaava 2050:ssa sähkönsiirtoreitille osoitettavat merkinnät ja niihin liittyvät suunnittelumääräykset, sekä koko maakuntaa koskien annetut suunnittelumääräykset tulevat arvioitavaksi Kaijansuon energiahankkeen YVA- ja kaavamenettelyssä. Hankesuunnitelman perusteella jää epäselväksi, onko hankkeen toteuttaminen riippuvainen Kaijansuon energiahankkeen toteutumisesta.

Keski-Suomen museo toteaa lausunnossaan, ettei hankealueella ole ennestään tunnettuja muinaisjäännösrekisteriin merkittyjä kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita kulttuuriperintökohteita. Museo katsoo, että arkeologinen kulttuuriperintö tulisi mainita hankesuunnitelman otsikossa 4.3.8 ja että hankesuunnitelmassa mainittuun muinaisjäännökseen (Joutenlahti) tulee lisätä muinaisjäännösrekisterin mukainen tunnus (mj-tunnus 1000010563). Hankesuunnitelmassa tulisi kuvata alueen aikaisempia arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyviä tutkimuksia. Hankealueen ympäristössä on tehty arkeologista inventointia vuonna 2007 rantaosayleiskaavan laatimisen yhteydessä (Timo Jussila, 2007). Tuolloin inventointi on keskitynyt vesistöjen reunoille (mm. Joutenkärvi, Vahvasenjoki). Aikaisemman inventoinnin piirissä olleille hankealueen osille ei ole tarvetta arkeologiselle täydennysinventoinnille. Inventointi ei ole myöskään tarpeen turvetuotanto-alueella. Osa hankealueesta on kuitenkin metsäaluetta, jossa on Lidar-aineiston perusteella tervahaudoiksi tulkittavia ilmiöitä. Lisäksi peruskartalle on merkitty muinaisjäännösrekisteriin kuulumaton tervahauta. Näille alueille olisi tehtävä arkeologinen selvitys ennen hankkeen etenemistä. Museon mukaan hankkeella ei ole vaikutuksia olemassa olevaan rakennettuun kulttuuriympäristöön. Rakennetun kulttuuriympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Keski-Suomen museo ei ehdottomasti edellytä ympäristövaikutusten arviointia alueelta, jos edellä mainitut muinaisjäännöksiä koskevat esitykset huomioidaan hankkeessa.

1.4.2025

Metsähallitus ei katso WestWind Solar Pärepuulampi Oy:n aurinkovoimahankkeen YVA-menettelyä tarpeelliseksi eikä siksi lausu asiassa. Hankkeessa laadittuun Natura-arvioinnista Metsähallitus lausuu erikseen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella, Keski-Suomen liitolla, Karstulan kunnalla ja Soinin kunnalla ei ollut huomautettavaa asiassa.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Saapuneet lausunnot toimitettiin hankkeesta vastaavalle vastineita varten. Hankkeesta vastaava on toimittanut 21.2.2025 vastineensa saapuneisiin lausuntoihin. Ohessa vastineosio osin tiivistettynä.

Hankkeesta vastaavan vastine

Keski-Suomen museo

WestWind noudattaa lausunnossa esitettyjä ohjeita lisäämällä hankesuunnitelman kohtaan 4.3.8. Arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristö a) Joutenlahden muinaisjäännöksen tunnuksella: mj-tunnus 1000010563, ja b) maininnan Karstulassa tehdyistä arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvistä tutkimuksista. Hanketoimija sitoutuu tekemään arkeologisen selvityksen hankealueen metsäisille alueille (yht. n. 40 ha).

Etelä-Pohjanmaan liitto

Hankkeesta vastaava toteaa maakuntakaavoituksella olevan tärkeä rooli sähkönsiirtoreittien suunnittelussa, ja tarkentaa suunnitelmaa Pärepuulamminsuon aurinkovoimahankkeen ja Neovan Kaijansuon aurinko- ja tuulivoimahankkeen välillä seuraavasti:

- 1) Sähkönsiirto on tarkoitus toteuttaa maakaapeleilla Pärepuulamminsuon kahden hankealueen välillä ja sieltä edelleen maakaapelein Neovan Kaijansuon hankkeen sähköasemalle
- 2) Sähkönsiirtoreitti olisi linnuntietä noin 4 km pitkä.
- 3) Hankesuunnitelmassa Neovan sähköasemalla tarkoitetaan Kaijansuon hankealueelle rakennettavaan sähköasemaa, joka siis sijaitsee hankealueen sisällä Karstulan kunnan alueella. Soinin kuntaan ei Pärepuulamminsuon hankkeen sähkönsiirrolla ole suoria vaikutuksia.
- 4) Kaijansuon sähköasemalta sähkönsiirto valtakunnan verkkoon tapahtuu hankealueen ulkopuolella YVA-ohjelmassa kuvatulla tavalla (2 vaihtoehtoista reittiä) Soinin kunnan puolelle.

Pärepuulamminsuon aurinkovoimahankkeen suunnitelmassa hyödynnetään Neovan Kaijansuon suunniteltua liityntäjohtoa valtakunnan verkkoon. Neova on suunnitelmasta tietoinen. Mikäli Kaijansuon hanke ei toteudu, Pärepuulamminsuolle on vaikea keksiä yhtä taloudellista ja hyväksyttävää sähkönsiirtoratkaisua. Toista vaihtoehtoa ei tällä hetkellä ole.

1.4.2025

Hanke sijaitsee lähellä Soinin kunnan rajaa. WestWind tiedostaa hankkeen läheisyydessä sijaitsevien laajojen Natura-alueiden suojeluperusteet. Pärepuulaminsuon hankkeesta onkin parhaillaan käynnissä varsinainen Natura-arvio.

KESKI-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää, että WestWind Solar Pärepuulampi Oy:n aurinkovoimahankkeeseen ei sovelleta lakia ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017).

Päätöksen perustelut

Sovellettavat lainkohdat

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVAL 252/2017) sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet ja niiden muutokset luetellaan sovellettavan lain liitteessä 1.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 3 § 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 3 § 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa on sen lisäksi, mitä 3 § 2 momentissa säädetään, otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2. YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelossa ei ole mainittu aurinkovoimahankkeita eikä hankkeen toteuttaminen myöskään edellytä esimerkiksi alueen metsäluonnon pysyväisluonteista muuttamista mm. poistamalla alueelta puustoa pysyvästi alueen nykyisestä toiminnasta johtuen (hankeluettelon kohta 2f: yli 200 hehtaarin laajuisen, yhtenäiseksi katsottavan alueen metsä-, suo- tai kosteikkoluonnon pysyväisluonteinen muuttaminen mm. poistamalla puusto pysyvästi edellyttää suoraan YVA-lain mukaista menettelyä). Näin ollen hankkeen osalta tulee harkittavaksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen yksittäistapauksessa.

Perustelut

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne

Aurinkovoima-alue on suunniteltu sijoitettavan pääasiassa toiminnasta poistuneelle turvetuotantoalueelle jälkihoitotoimenpiteiden jälkeen. Tämän lisäksi hankealueella on tällä hetkellä talouskäytössä olevaa metsää ja hakkuuaukkoja. Hankealueen laajuus on noin 120 hehtaaria.

Turvetuotanto on lopetettu vuonna 2021, ja osalla aluetta tuotanto on päätynyt jo tätä aiemmin. Ilmoitus toiminnan lopettamisesta on tehty 2023. ELY-keskus on tehnyt Pärepuulamminsuon turvetuotantoalueen toiminnan päättämiseen liittyvän tarkastuksen 7.10.2024. Tarkastuskertomuksessaan ELY-keskus toteaa, että jälkihoitotyöt on kokonaisuudessaan tehty, kunhan tarkastuksella havaitut vähäiset puutteet (alueella havaitut muovijätteet) on korjattu, ja tällöin lupa velvoitteineen lakkaa olemasta voimassa.

Aurinkovoimalan sijoittuminen käytöstä poistuvalla turvetuotantoalueelle voidaan pääosin todeta hyväksi ratkaisuksi, sillä näin aurinkovoimaa varten ei ole tarpeen perustaa uutta tuotantoaluetta neitseelliseen ympäristöön. Hankkeen myötä toiminnan luonne alueella muuttuu ja näkyy ympäristössä eri tavalla aikaisempaan toimintaan nähden, mikä vaikuttaa muun muassa alueen eliöstöön. Lisäksi osa hankealueesta on metsäaluetta, joka poistuu talouskäytöstä hankkeen myötä, millä on vaikutusta myös hankkeen ilmastovaikutukseen. Luonnontilaista metsää alueella ei luontoselvityksen ja ilmakuvatarkastelun perusteella ole. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että etenkin paksuturpeisten rakennuspaikkojen osalta on syytä tarkastella turpeen hajoamisesta aiheutuvaa ilmastovaikutusta. Ilmastopäästöjen vähentämiseksi tulee huolehtia alueen kasvittumisesta toiminnan sallimissa puitteissa.

Luonto ja lajisto

Hankealue koostuu vanhasta turvetuotantoalueesta ja talousmetsästä, jossa huomionarvoisia luontoarvoja on lähtökohtaisesti vähän. Hankkeen yhteydessä laadittu luontoselvitys on hyvä katsaus alueella esiintyviin luontotyypeihin ja elinympäristöihin, mutta lajiston ja sähkönsiirron osalta on laadittava tarkentavia selvityksiä.

Pärepuulamminsuon aurinkovoima-alue rajautuu luoteis- ja länsiosistaan Haukisuo-Härkäsuu-Kukkonevan (FI0900093, SAC/SPA) Natura 2000 -suojelalueeseen, minkä lisäksi hankealueesta itään ja kaakkoon sijaitsee Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoen (FI0900055, SAC) Natura 2000-suojelualue. Hankkeesta on laadittu erillinen Natura-arviointi, josta ELY-keskus tulee lausumaan myöhemmin. Natura-arvioinnissa on tarkasteltu hankkeen vaikutuksia Natura-alueiden suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin ja linnustoon sekä Aittosuo-Härkäsuu-Kukkonevan Natura-alueen (FI0900005, SAC) kohdalla metsäpeuraan. ELY-keskus tulee lausumaan asiasta myöhemmin erikseen. ELY-keskuksen Natura-arviointia koskeva lausunto tulee ottaa asianmukaisesti huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa.

Hankkeen yhteydessä laaditussa luontoselvityksessä on suositeltu pesimälinnuston selvittämistä ja myös metsäpeuran esiintymisen ja kulkureittien selvittämistä. ELY-keskus pitää ehdotuksia kannatettavana. Alueelta on jälkihavaintoja metsäpeurasta, ja Luonnonvarakeskuksen panta-aineiston perusteella hankealueelle tai sen läheisyyteen sijoittuu metsäpeuran syys- ja kevätaikaisia vaellusreittejä ja kerääntymäalueita. ELY-keskus muistuttaa, että metsäpeura kuuluu Aittosuo-Leppäsuu-Uitusharjun Natura-alueen suojeluperusteisiin ja on lisäksi ominainen laji hankealuetta

ympäröiville kahdelle Natura-alueelle. Näiden kahden Natura-alueen suojeluperusteita onkin määrä esittää tarkennettavan metsäpeuran osalta.

Pärepuulammella on inventoitu viitasammakoita vuonna 2019 itäisten ja läntisten vesistöjen rantaosayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Viitasammakon lisääntymisalue on osoitettu kaavassa luo-merkinnällä. Lisäksi luontoselvityksessä on mainittu havainnot viitasammakosta. ELY-keskus muistuttaa, että EU:n luontodirektiivissä IV mainittujen eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 78 §:n nojalla. Viitasammakko saattaa hyödyntää lammen lisäksi myös esimerkiksi turvetuotantoalueen ojastoa elinalueenaan. Viitasammakkotilanne hankealueella tulee selvittää asianmukaisesti ja ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. Myös luontodirektiivin mukaisten koren-tojen mahdollinen esiintyminen alueella on syytä selvittää.

Aitauksen vaikutusta alueen lajistoon ei ole kovin syvällisesti tarkasteltu hankesuunnitelmassa. Estevaikutuksen lisäksi aita aiheuttaa törmäysriskin linnuille. ELY-keskus suosittelee alueen säilyttämistä aitaamattomana mahdollisuuksien mukaan tai törmäysriskin pienentämistä esimerkiksi merkinnöin.

Hankesuunnitelmassa on esitetty Fingridin voimalinja-alueen toimivan ekologisena käytävänä. ELY-keskus huomauttaa, että ihmisen voimakkaasti muokkaamaa voimalinja-aluetta ei voi lähtökohtaisesti pitää ekologisena käytävänä, vaikka jotkin lajit voivatkin hyödyntää sitä kulkuyhteytenä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan voimalinjaa tulisi tarkastella ennemminkin esteenä kulkureitin sijaan, sillä se voi vaikuttaa esimerkiksi metsäpeuran ja liito-oravan liikkumiseen alueella.

Sähkön siirrosta on esitetty vasta alustava suunnitelma, joten ELY-keskus ei ota asiaan tarkemmin kantaa. ELY-keskus kuitenkin muistuttaa, että vaikka sähkönsiirto hankealueelta Kaijansuon tuulivoima-alueen sähköasemalle on määrä toteuttaa maakaapelilla, tämäkin edellyttää puuston poistoa. Luontoarvot tulee selvittää asianmukaisesti myös sähkönsiirtoreitiltä. Alueilta, joilta puusto on määrä poistaa, ja näiden välittömästä läheisyydestä tulee selvittää mahdolliset liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä petolintujen pesät.

Maisema

Hankesuunnitelman kohdassa 4.3.8 on kuvattu maiseman nykytilaa. ELY-keskus huomauttaa, että esitetystä kartasta (Kuva 18) puuttuvat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä inventoidut perinnebiotoopit. Näitä ei kuitenkaan sijoitu hankealueelle tai sen läheisyyteen. Jatkosuunnittelussa hankealueen ja sen vaikutusalueen maiseman nykytila, arvot ja ominaispiirteet tulee selvittää ja kuvata tarkemmin. Nykytilaselvitykseen ja havainnollistamiseen perustuen tulee esittää arvio hankkeesta aiheutuvista maisemavaikutuksista. Samoin tulee esittää suunnitelma vaikutusten lieventämisestä.

ELY-keskus muistuttaa, että aurinkovoimalaitoksen rakenteista (mm. paneelit, invertterit, muuntamot) aiheutuu maisemavaikutuksia, minkä lisäksi maisemaan vaikuttavat myös mm. rakennettavat ja kunnostettavat huoltotiet sekä hankealueella tehtävät hakkuut ja mahdolliset maansiirtotyöt. Maisemavaikutusten arviointia varten olisi hyvä esittää havainnekuvia paneelientä ja muista rakenteista.

Hankesuunnitelmassa on esitetty, että hankealuetta ympäröivä puusto riittäisi peittämään aurinkopaneelien näkyvyyttä asutukseen. ELY-keskus huomauttaa, että suojapuusto ei voi olla hankealueeseen rajautuvien naapurikiinteistöjen metsänkäytön varassa. Avohakkuut hankealueella kuin sen ulkopuolella muuttavat maisemaa ja näkymiä ympäristöön. Näkymien katkaisemiseksi hankealueella avohakattavat alueet eivät voi ulottua hankealueen reunaan asti, jotta siellä voidaan säästää riittävä suojapuusto. Samoin avointen alueiden (turvesuot, pellot, aiemmin avohakatut alueet) kohdalle tulee jättää riittävästi tilaa suojapuuston istuttamiselle hankealueen sisäpuolelle. Hankesuunnitelma on näiltä osin puutteellinen ja asiaa tulee täydentää jatkosuunnittelussa.

Maankäyttö ja liikenne

Suunnitellulla aurinkovoiman tuotantoalueella on voimassa Karstulan itäisten ja läntisen vesistöjen rantaosayleiskaava Pärepuulammen alueella. Samaisella alueella on voimassa osin myös Vahangan rantakaava, ja tässä kaavassa on Pärepuulammen itärannalle osoitettu lomarakennuksen rakennuspaikka. Samoin rantaosayleiskaavassa samalle paikalle on osoitettu yksi lomarakennuksen rakentamispaikka. Hankkeen suunnittelussa kyseistä rakennuspaikkaa ei olla huomioitu, ja jos hanke tulee etenemään, joudutaan alueelle hakemaan myös poikkeamislupaa kaavan mukaisesta käyttötarkoituksesta suunnittelutarveluvan lisäksi.

Hankkeen liittyminen kantaverkkoon on suunniteltu toteutettavaksi asiakirjaliitteiden mukaan yhteistyössä läheisen Kaijansuon tuuli- ja aurinkovoimamahankkeen kanssa. Asiakirjoissa ei ole kuitenkaan tarkennettu, onko yhteistyöstä jo sovittu. Hankevastaavan Etelä-Pohjanmaan liitolle laatiman vastineen mukaan Kaijansuon hanketoimija on tietoinen suunnitelmasta. Jos yhteistyöstä ei kuitenkaan ole vielä laadittu sopimusta, tämä on epävarmuustekijä sähkönsiirron osalta. Hankesuunnitelmassa ei ole tuotu esiin tai pohdittu sitä vaihtoehtoa, että sähkönsiirto kantaverkkoon toteutettaisiin täysin itsenäisesti, ja mikä olisi tällöin liitännäspiste kantaverkkoon ja sähkönsiirtoreitti liitännäspisteelle.

Aurinkovoimamahankkeella ei ole toiminnanaikaista vaikutusta maanteille. Rakentamisen aikaiset liikenteelliset vaikutukset on arvioitu vähäisiksi, mutta maantiekuljetusten lukumääriä tai suuruusluokkaa ei ole kuitenkaan eritelty tarkemmin. Jatkosuunnittelussa on syytä arvioida ja ilmoittaa myös liikenteelliset vaikutukset.

Vesistö

Hankealueen vedet valuvat Joutenjärven, Vahvasenjoen ja Valkkunan kautta Vahankaan. Hautakankaanjoki-Vahvasenjoki on vesienhoidossa luokiteltu vesimuodostuma, joka on arvioitu vesienhoidon 3. kaudelle tyydyttävän ekologiseen tilaan. Siihen kohdistuviksi tilaa heikentäviksi paineiksi on arvioitu metsätalouden ja turvetuotannon orgaaninen ja ravinnekuormitus. Vesimuodostuman fysikaaliskemiallista tilaa heikentää ajoittain alhainen pH. Myös Valkkuna ja Vahanka on luokiteltu tyydyttävään ekologiseen tilaan. Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa pinta- ja pohjavesien vähintään hyvä tila. Hanke ei saa heikentää vesien ekologista tilaa nykyisestä eikä estää hyvän tilan tavoitteen saavuttamista.

Aineistoista käy ilmi, että hankkeessa on tarkoitus hyödyntää osa-alueen 2 turvetuotannon aikaisia vesiensuojelu- ja hallintarakenteita, jotka esitetään liitteessä 10. Osa-alueen 1 turvetuotannon aikaisesta vesienhallinnasta ei kuitenkaan ole annettu tarkempaa tietoa. Tarkempaa suunnitelmaa aurinkovoimamala-alueiden vesien hallinnasta ja vesien johtamisreiteistä ei ole saatavilla, joten vesistövaikutuksien tarkempi arviointi on haastavaa. Alueelle on suositeltavaa laatia vesienhallintasuunnitelma, jonka perusteella olisi mahdollista paremmin arvioida koituuko hankkeesta merkittäviä vesistövaikutuksia. Tarkempi suunnitelma pyydetään välittämään ELY-keskukseen. Vesienhallinnan osalta alueiden valumavesiä tulisi pidättää ennen vesistöihin johtamista erityisesti rakennusvaiheen aikana, mutta tarvittaessa myös sen jälkeen. Vanhojen vesienhallintarakenteiden toimivuus ja oikea mitoitus on syytä tarkistaa. **Vesienhallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota**, sillä Vahvasenjoessa elää taimenkanta (EN, erittäin uhanalainen), minkä lisäksi jokiluontotyyppi (fennoskandian luonnontilaiset jokireitit) kuuluu Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoen Natura-alueen keskeisiin suojeluperusteisiin. Rakentamisvaiheen vesistövaikutuksia on mahdollista pienentää esimerkiksi johtamalla vedet olemassa olevan pinta-valutuskentän läpi.

Hankesuunnitelman mukaan hanke ei vaadi kuivatusta ja rakennussuunnittelussa otetaan huomioon mm. tulva-ajat, mikä on tärkeää vesistövaikutusten minimoinnin kannalta. Jos kuivatustarvetta hankesuunnittelun edetessä todetaan, tulee tarvittaessa tehdä ojituseräily ELY-keskukseen (Vesilaki 5 luku 6 §).

Mikäli hankealueelle tai maakaapelin asennusreitille osuu alitettavia vesistöjä tai vesilain nojalla suojeltuja vesiluontotyypppejä (kuten luonnontilaisia noroja tai lähteitä) tulee huomioida näiden muuttamista/voimajohdon asentamista koskevat vesilain säädökset (kuten 2 luku 5 a § ja 11 §, 3 luku 2 § ja 3 §, mahdollinen poikkeusluvan tai vesiluvan tarve).

Suunnitelman mukaan alueelle rakennetaan tuotantolaitoksen sisäinen huoltotiestö, mutta määrällisesti olemassa oleva tieverkosto ei kuitenkaan kata koko aurinkopuiston tieverkostotarpeita. Mikäli tiestön rakentamisessa joudutaan ylittämään puroja tai pienvesiä, tulisi ylitykset toteuttaa siten, että vesieliöiden kulku ei esty.

Johtopäätökset

Aurinkovoimahankkeilta ei suoraan edellytetä YVA-lain mukaista YVA-menettelyä, jolloin hankkeen osalta tulee tehdä yksittäistapauspäätös YVA-menettelyn tarpeellisuudesta. Päätettäessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuudesta, käytetään harkinnassa YVA-lain liitteessä 2 mainittuja tekijöitä (hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne).

Kun otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne, sekä hanketoimijan selvityksen perusteella edellä todetut seikat, hankkeen toteuttaminen ei ennalta arvioiden aiheuta laadultaan ja laajuudeltaan niin merkittävää haittaa, että siihen tulisi soveltaa YVA-lain mukaista menettelyä. Näin ollen YVA-lain 3 §:n 2 momentin mukaista ympäristövaikutusten tapauskohtaista arviointimenettelyä ei sovelleta puheena olevaan hankkeeseen. Mikäli hanke muuttuu nyt esitetystä, tulee YVA-lain mukaisen menettelyn tarve uudelleen harkittavaksi.

Jatkosuunnittelussa huomioon otettavaa

Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon ELY-keskuksen myöhemmin antama lausunto Natura-vaikutusten arvioinnista. Laadittua luontoselvitystä tulee täydentää viitasammakon ja EU:n luontodirektiivin liitteen IV korentolajien osalta. Lisäksi on aiheellista selvittää alueen pesimälinnustoa. Törmäys- ja estevaikutuksen lieventämiseksi on suositeltavaa jättää aurinkovoima-alueet mahdollisuuksien mukaan aitaamatta.

Hankesuunnitelmaan on syytä tarkentaa sähkönsiirtoon liittyvät yksityiskohdat. Myös liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida ja ilmoittaa. Sähkönsiirtoreitin varrelta tulee selvittää vähintään mahdolliset huomionarvoiset luontokohteet (ml. pienvedet ja lähteet), mahdolliset uhanalaiset kasvilajit, petolintujen pesäpuut sekä EU:n luontodirektiivin lajien (erityisesti liito-oravan) lisääntymis- ja levähdyspaikat, joihin puuston poisto voi vaikuttaa.

Hankkeen suunnittelussa ei ole huomioitu Pärepuulammen rantaan osoitettua rakennuspaikkaa. Hankkeen edetessä on alueelle haettava poikkeamislupaa kaavan mukaisesta käyttötarkoituksesta. Jatkosuunnittelussa hankealueen ja sen vaikutusalueen maiseman nykytila, arvot ja ominaispiirteet tulee selvittää ja kuvata tarkemmin. Nykytilaselvitykseen ja havainnollistamiseen perustuen tulee esittää arvio hankkeesta aiheutuvista maisemavaikutuksista, ml. sähkönsiirron maisemavaikutukset. Samoin tulee esittää suunnitelma vaikutusten lieventämisestä esimerkiksi suojapuustoa jättämällä.

Hanke ei saa heikentää vesien ekologista tilaa nykyisestä eikä estää hyvän tilan tavoitteen saavuttamista. Alueelle on suositeltavaa laatia vesienhallintasuunnitelma, joka toimitettaisiin myös ELY-keskukselle. Hankealueen valumavesiä on syytä pidättää ennen vesistöihin johtamista, erityisesti hankkeen rakennusvaiheessa. Vesienhallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota, sillä Vahvasenjoessa elää taimenkanta ja jokiluontotyyppi on keskeinen suojeluperuste Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoen Natura-

suojelualueella. Kuivatustarpeen tarkentuessa mahdolliset ojitusilmoitukset tulee toimittaa ELY-keskukselle (Vesilaki 5 luku 6 §). Mikäli hankealueelle tai maakaapelin asennusreitille osuu alitettavia vesistöjä tai vesilain nojalla suojeltuja vesiluontotyypppejä tulee huomioida näiden muuttamista koskevat vesilain säädökset sekä mahdollinen poikkeusluvan tai vesiluvan tarve. Mikäli tiestön rakentamisessa tehdään vesistön ylityksiä, tulee huomioida vesieliöiden kulun esteettömyys.

SELVILLÄOLOVELVOLLISUUS

Hankkeesta vastaavan on sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää (YVA-laki 31§).

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 3 §, 11 §, 12 §, 13 §, 37 § sekä liitteet 1 ja 2

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 1 §

Hallintolaki (434/2003) 34 §, 60 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen (YVAL 37 §). Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Valituskirjelmä on toimitettava Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea muutosta valittamalla. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 §:n 1 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta muun lain mukaisen lupa-asian ratkaisusta ja hankkeen toteuttamisen kannalta muusta olennaisesta päätöksestä valitetaan (YVAL 37 § 2 mom.).

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO

Tämä päätös annetaan todisteellisesti tiedoksi hankkeesta vastaavalle ja lähetetään tiedoksi asianomaisille viranomaisille.

Kuulutus sekä kuulutettava päätös ovat kuulutusaikana 2.4.–2.5.2025 yleisesti nähtävillä Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen www.ely-keskus.fi/kuulutukset/keski-suomi. Tieto kuulutuksesta julkaistaan Karstulan kunnan ilmoitustaululla joko sähköisesti tai muutoin kunnan valitsemalla tavalla.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Sonia González López ja ratkaissut yksikön päällikkö Johanna Viljanen.

JAKELU	WestWind Oy, Matti Uuttu
TIEDOKSI	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Etelä-Pohjanmaan liitto Karstulan kunta Keski-Suomen liitto Metsähallitus Soinin kunta
LIITTEET	Valitusosoitus (toimitetaan vain hankkeesta vastaavalle)
MAKSU	Päätöksestä ei peritä suoritemaksua
LISÄTIEDOT	Sonia González López, sonia.gonzalezlopez@ely-keskus.fi , p. 0295 024 095

Tämä asiakirja KESELY/3179/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/3179/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä González López Sonia 01.04.2025 10:35

Ratkaisija Viljanen Johanna 01.04.2025 10:50